

Lucemburská zahrada

1.

„A autor textu?“ připomenul Paul starému pánovi, který se rozpovídal o klidném štěstí svých dnů strávených v krámku. Dozvěděl se, že v bytě majitele krámku teď bydlí dívka, která studuje přírodní vědy, a starého pána napadlo, že by ji mohl požádat, aby roztřídila a pojmenovala kameny a aby napsala k výstavě několik slov. A Paul se podivil tomu, že není překvapen, že text napsala žena. Zároveň cítil, že rozhovor s ženou bude zcela jiný, než jak si jej před chvílí představoval; bude obtížnější, ale možná důležitější a plodnější: jestli dojde ke sporu o povahu velké řeky, s níž se dívka stejně jako on setkala, bude muset čelit námitkám přicházejícím z neznámého území, námitkám, jejichž nejzazší prameny nezná, a vůči nimž proto nebude snadné obhájit svět, který v posledních dnech našel. Cítil, že jeho nový svět by se tak mohl octnout v nebezpečí a chvíli váhal, ale pak přece jen požádal o adresu studentky. Starý pán se poprvé zarazil a začal se ošívát, protože mu nepřípadalo vhodné, aby prozrazoval jméno a adresu své nájemkyně cizímu člověku; když Paul nepřestal naléhat, vypořádal se nakonec se svým svědomím tak, že Paulovi vyhověl jen napůl: sdělil mu, že křestní jméno studentky je Claire a že ji teď o prázdninách zastihne každý den od jedenácti hodin dopoledne do večera v Café de la Nouvelle Mairie na náměstí Estrapade blízko Pantheonu.

Paul se vydal vzhůru ulicí Tournefort a za chvíli byl na Place de l'Estrapade. Nebylo to vlastně skutečné náměstí, jen prostor s trojúhelníkovým půdorysem, který vytvořila rue des Fossés-Saint-Jacques, když se počala rozšiřovat, aby se rozdělila do jiných dvou ulic, rue Lhomond a rue de l'Estrapade; na jméno náměstí si prostor činil nárok nejspíš několika stromy, malým trávníkem obehnaným nízkým kovovým plotem a asi šesti lavičkami, v jejichž středu stála malá fontánka. Na protější straně Paul uviděl okna kavárny zastíněná tmavofialovými plachtami; na chodníku před okny stálo několik stolků, u nichž nikdo neseděl. Prošel parčíkem a vstoupil dovnitř; takřka prázdnou místnost zalévalo bílé světlo, které ochladila úzká rokle náměstí, světlo pronikalo dovnitř skleněnou stěnou táhnoucí se po celé délce kavárny, leželo na stěnách a rozsvěcelo chladný lesk na deskách stolů. Vzadu u zdi seděli dva pánové, oba v šedivém saku, ale každý u jiného stolu; četli noviny, u nohou jednoho z nich ležel s hlavou na předních tlapách velký chlupatý pes. Bylo zřejmé, že ženou, za kterou Paul přišel, musí být třetí host, hubená, brýlatá dívka s dlouhými světlými vlasy, v džínách a černém tričku, která seděla u okna a skláněla se s tužkou v ruce nad tlustou knihou. V místnosti zvučelo přátelské ticho, upředené z šelestění novin, oddychování psa a cinkání nádobí, které se ozývalo z místnosti za výčepním pultem.

Paul chvíli stál u vchodu a blaženě tichu naslouchal. Posadil se blízko studentky a díval se přes lesklé desky dvou stolů na soustředěnou, zamračenou tvář, sledoval rty, které čas od času neslyšně vymodelovaly některé ze slov, jež dívka četla, jako by ještě potřebovala ověřit si slovo a rozhodnout o jeho váze tím, že se lehce dotkne jeho těla, pozoroval neklidnou ruku rýsující hrotem tužky do vzduchu neviditelné čmáranice a pak rychle vylétající vzhůru a usedávající na rozevřené stránky knihy jako nedočkavý ptáček, kterému otevřeli krmítko. Pozoroval ten tichý život těla, k němuž ještě patřilo vlnění záhybů na volném tričku, a musel přitom myslet na Nil úzkosti, jehož obraz v něm vyvstal v rue Gracieuse při čtení textu o minerálech. Je možné, ptal se sám sebe, že tahle drobná dívka, soustředěná na svou práci, je člověkem, který dokáže plout v lehké lodičce po pochmurném kalném veletoku? A musel si říci: ano, je to možné, právě život jejího těla, který dívce unikal a navazoval vztahy se světlem na zdech a na stolech, s tichými zvuky a s chvěním listů stromů za okny, byl svědectvím o

čistých silách, jež nenápadně působily na dně její existence a jež se mohly stavět na odpor nebezpečným proudům.

Z kuchyně se vynořil číšník; Paul si objednal kávu. Začal přemýšlet, jak má dívku oslovit; nakonec se rozhodl pro nejjednodušší cestu, i když znamenala zradu na majiteli obchodu: šel k dívčinu stolu, a tiše, aby neroztrhl tkaninu šelestů, jí řekl, že našel její text mezi barevnými kameny v krámku a že uprosil starého pána, aby mu prozradil, kde najde jeho autorku; jako by tím chtěl potvrdit pravdivost svých slov, vytáhl z kapes kámen, který sem přinesl zezdola z rue Gracieuse. Dívka k němu překvapeně zvedla hlavu, dívala se, udiveně a nedůvěřivě, střídavě na Paulovu tvář a na kámen, který držel v ruce, bylo vidět, že je jako napůl probuzený spáček pořád ještě ponořená do prostoru knihy, na jejíchž stránkách Paul viděl jakési složité rovnice.

V Paulovi rostly pochyby o tom, že dívka, jejíž mysl se zřejmě stále ještě vymotávala ze spleti dlouhých rovnic, dokáže vysvětlit, proč ji vlastně oslovil. Stál vedle jejího stolku a připadal si jako žák před katedrou, mluvil o svém zážitku z Lucemburské zahrady a o tom, jak byl překvapen, když zjistil, že se text, který četl v krámku, zvláštním způsobem vztahuje, k tomu, co prožil, ale hned mu to připadalo nedostatečné a snažil se svá slova vysvětlit, přitom se zaplétal stále více do svých vět, pak si zase řekl, že bude nejlepší, když se vrátí na úplný začátek a vyprávěl o zvonění mobilu na ulici, které způsobilo, že položil prsty na nesprávné klávesy, o Rossovi, jeho umělé písničce a záhadném Okitubisovi, takže po tom všem vysvětlování studentka, která se na něj stále zezdola zkoumavě dívala, už patrně nerozuměla vůbec ničemu. Když došel ke konečnému přesvědčení, že dívka z jeho řeči nepochopila ani slovo, rozhodl se, že to vzdá. „Promiňte, nemá to asi smysl,“ řekl. „Nezlobte se na mne, že jsem vás vyrušil.“

V tu chvíli dívka zavřela knihu, třebaže ještě nechala mezi stránkami prst, a řekla: „Nebojte se, myslím, že jsem vám rozuměla docela dobře: našel jste poklad a bojíte se, že o něj kvůli mně přijdete.“

Paul chvíli přemýšlel a pak prikývl. „Ano, vyjádřila jste to celkem přesně.“

„Musím se tedy omluvit spíš já vám,“ řekla dívka. „Ten nešťastný text k výstavě jsem vůbec neměla psát. Někdy se mi stává, že se nechám unést slovy; chci je zkrotit, ale pak mám najednou pocit, že na to nemám právo, protože mi ta slova nepatří... Měla jsem předtuchu, že to, co jsem napsala, způsobí potíže, ale uklidňovala jsem se tím, že se nemůže nic stát, když text bude ležet na komodě v krámku, kam kromě jedné staré paní nikdo nechodí.“

Kdyby se v mém životě nevynořil Okitubis, také bych tam nikdy nevstoupil, pomyslel si Paul.